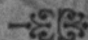
GOVERNMENT OF INDIA
NATIONAL LIBRARY, CALCUTTA

Class No. Or 891·451
Book No. T 837k
N. L. 38.
MGIPC—S4—38 LNL/56—22-5-57—50,000.

ଶ୍ରୀ ମଧୁସୂଦନ ତ୍ରିପାଠିଙ୍କ କୃତ

କଲିକତା ବର୍ଣ୍ଣନା ।

ଶ୍ରୀ ଅର୍ଜୁନ ମହାରଣାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧିତ ଓ
ପ୍ରଥମବାର ପ୍ରକାଶିତ ।
୮, ସେଣ୍ଟ, ଜେମସ୍ ସ୍କୋୟାର କଲିକତା ।

Printed by M. L. Maharana,
Calcutta Utkal Press
8, St. James Square, Bow Bazar.
1919

ମୂଲ୍ୟ ଛଅ ପଇସା ମାତ୍ର ।

NOT TO BE LENT OUT
IMPERIAL LIBRARY.
NOV -4 1920
Or
891·451
T 837k

188. C. 108.

କଲିକତା ବର୍ଣ୍ଣନା ।

ସ୍ୱର—ରସକୋଇଲି ।

ଶୁଣ ହୋ ସବେ ଦେଇଣ ମନ । ବର୍ଣ୍ଣିବ କଲିକତାର ଚରିତ । ସବୁ ସହରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାର । କଲିକତା ନାମ ହୋଇଛି ଯାର ଯେ । ଗଙ୍ଗାଙ୍କ କୂଳେ ବସିଛି ଯେ । ସ୍ଥାନ ସ୍ଥାନ ବାନେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଜନେ କରନ୍ତି ନିବାସ ସତ ଯେ । ୧ ।

କଲିକତା ସୀମା କହୁଛି ବାଛି । ପୂର୍ବେ ସାର୍କୁଲର ରୋଡ ଯେ ଅଛି । ପଶ୍ଚିମେ ଜାହ୍ନବୀ ଦେବୀ ଅଛନ୍ତି । ଦକ୍ଷିଣରେ ବାଲିଗଞ୍ଜ ବସିଛି ଯେ ବଡ଼ର ଉତ୍ତର ସୀମା ଯେ । କାଶିପୁର ବାଗବଜାର ଅଟଇ କଲିକତାର ମହିମା ଯେ । ୨ ।

ହାବୋଡ଼ା ଶିଆଲଦା ରେଲ ଷ୍ଟେସନ । ଦେଖିବାକୁ ନାହିଁ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଭୁବନ । ଗଙ୍ଗାରେ ହୋଇଛି କପେଣୀ ପୋଲ । ଗାଡ଼ି ଘୋଡ଼ା ଯାନ୍ତି ମାଳକୁ ମାଳ ଯେ । ଦେଖି ଆଖି ଯାଏ ଲାଖି ଯେ । ଯେଉଁ ମହାତ୍ମାଙ୍କ ବୁଦ୍ଧିରେ ହୋଇଛି ତାଙ୍କୁ ଦେବ ରକ୍ଷ ଲେଖି ଯେ । ୩ ।

ବଜାରଙ୍କ ରାଜା ବଡ଼ ବଜାର । ବର୍ଦ୍ଧ କୋଠାବାଡ଼ି ସଂଖ୍ୟା ବାହାର । ସୁଦର୍ଶେ ଚଉଦେ ଦଶନ ତୋଳ । କୁବେର ସମ୍ପତ୍ତି ଲୋକଙ୍କ ଅସ୍ତ

ସେ । ମଣୁଆନ୍ତି ଧନମାନେ ସେ । ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରି ବାତି ଖଞ୍ଜା ହୋଇଅଛି
ଜଳୁଅଛି ସୁଝ ଦିନେ ସେ । ୪ ।

ଗୋରୁ ଯୋଡ଼ାଗାଡ଼ି ଟ୍ରେମ ମଟର । ଯାଉଛି ଅସୁଛି ନାହିଁ ଅସର ।
ଠାବେ ଠାବେ ଛକ ସ୍ଥା ହୋଇଛି । ଅଟକେ ପୁଲିସ ଜଗି ରହିଛି
ସେ । ଦେଖିଲେ ହୋଇବ ଜଣା ସେ । ଛକାପଞ୍ଝା ଲୋକେ ମୁଲିଯାଉ-
ଥାନ୍ତି ଅଟକୁର ଦନ ଜଣା ସେ । ୫ ।

ଭାହାଡ଼ର ଉଢ଼ ଜନ୍ମ ନ ଯାଏ । ଶୋଭାଶୋଭ ପୃଥ୍ୱୀ କମ୍ପ ଏଥାଏ ।
ଗ୍ରାମୋଫନ ଗାନ ଅତି ବଢନ୍ତ । ଶୂନ୍ୟରେ ଉଡୁଛି ପୁଷ୍ପକ ରଥ ସେ ।
ହାଂସଶାଳଙ୍କୁ ଦେଖ ସେ । ଜଲେ ଷଟେଡନା ସେ ଧନ୍ୟ ଯାଉନା ଲକ୍ଷ୍ମ
ଲେଗିଶ୍ୟେ ସୁଜ ସେ । ୬ ।

ଜମିଭଳା ସାଙ୍ଗ ଦେଖିବ ଯାଇଁ । ହନୁମାନଙ୍କର ଶ୍ମଶାନ ସେହି ।
ଧନଲୁ ଶତ ଶତ ଲୋକ ଜାହ । ଦେଖିଲ୍ଲ ଲୋକଙ୍କୁ ମାଡ଼ଲି ଚୋହ ସେ ।
ଭାଲୁର ପରୀକ୍ଷା କର ସେ । ହୁକୁମ ପାଇଣ, ଜଉଜ୍ ଦେଇଣ ଘୋଡ଼ାର
ଯାଅନ୍ତି ଘାଇ ସେ । ୭ ॥

ଟିକଟ କାଟିଣ ପଲକ ସେଠେ । ଭଉମାଠ ଭଣ୍ଡା ଦେଖିବ ତେବେ ।
ଖାଡାଜପୁରେ ବସିଛି ବଜାର । ଭର୍ଣ୍ଣରେ ଘୋଷ୍ଣ ହଜାର ହଜାର ସେ ।
ଜନ୍ତୁକ ତୋପ କମାଣ ସେ । ନାନା କାରଖାନା ଯୁନ ହେବେ ଜଣା ଇନ୍ତ
ଘୋଷ୍ଣ ଫଲିଟଣ ସେ । ୮ ।

ତା ଉପରେ ସ୍ତମ୍ଭ ଗାଡ଼ି ଯାଉଛି । କେତେକ ସ୍ଥାନେ ବସିକୁ
ହୋଇଛି । ଅନ୍ନପୁରେ ହାଇକୋର୍ଟ ଅଫିସି । ଝଣ୍ଡା ଧରି ବସିଛନ୍ତି
ପୁଲିସି ସେ । ସୁଜଦୁକ ଫସ୍ ଗଛି ସେ । ଅନୁମତି ନେଲେ ଲଢ଼ଇକୁ
ଯିବ ହାକମ ହୁକୁମ ଅଛି ସେ । ୯ ।

ଉଣାରୁ ବସିଛୁ ଶାଉଶ କଳ । ଉଚ୍ଚନ ସ୍ଥାନକୁ ଯୋଗାଏ ଜଳ ।
ଡାକ ତାର ଘଣ୍ଟା ଶବ୍ଦନ ସ୍ଥାନେ । ଦଶ କୋଶ ବାର୍ତ୍ତା ମିଳଇ କ୍ଷଣେ
ଯେ । ସ୍ୱସ୍ଥା ଜଳ ଚେ ବର୍ତ୍ତିବ ଯେ । ଲୁଇନ ଇଷ୍ଟ୍ରୀଟ ନମ୍ବର ଚଢ଼ିଲେ
ଛମସେ ରେଳ ପାଇବ ଯେ । ୧୦ ।

ଚଡ଼ିଆଖାନାକୁ ଦେଖିବା ଅଶା । ମାହାସୁଲ ଲାଗେ ଦୁଇ ପଇସା । ବ୍ୟାଘ୍ର
ଭଳାଦ ଜୀବଜନ୍ତୁ ଗଣେ । ଚାଇବାରେ ଛନ୍ତି ଅତି ଯତନେ ଯେ । ନାନା-
ଦେଶୁ ଛନ୍ତି ଅସି ଯେ । ଜଳ ଚଳୁରଇ ପକ୍ଷି ଜଣ ସୁର ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ପଢ଼ନ୍ତି ଭ
ଛସି ଯେ । ୧୧ ।

ଫୁଲମାଳ ଦକା ବସ୍ତୁବଜାରେ । ଦନକୁ ଦୁଅଇ ଟଙ୍କା ହଜାରେ ।
ଶିଳ୍ପଜାତ ଘଣ୍ଟେ ଏକ ପଇସା । ଚନ୍ଦନ ଅତର ଇର୍ଦ୍ଧରେ ମିଶା ଯେ ।
ମହ ମହ ହୋଇ ବାସେ ଯେ । ଅନ୍ୟ ଦୋକାନକୁ ଛଅବା ବର୍ଣ୍ଣିବ ଭଳ
ଭଣ୍ଡକୁ ନ ଅସେ ଯେ । ୧୨ ।

ହକ୍‌ସାହେବ ହାଟେ ନାନାଦ ଫଳ । ସ୍ୱାଦକ୍ଷ ପଦାର୍ଥ ହୋଇଛି
ଠୁଳ । ଶୋଟିଏ ଦୋକାନ କୋଟିଏ ଟଙ୍କା । ନାନା ମତ୍ସ୍ୟ ମାଂସ
ସେଠାରେ ଜଳା ଯେ । ଗଣନା କରଲେ କସି ଯେ । ଦନ ଖୁର ପାଞ୍ଚ
ଭାହାକୁ ଲୁଟିବ ଛସି ଦକସରେ ଶୋଷି ଯେ । ।୧୩

ଓଡ଼ିଆ ବଙ୍ଗଳା ପାଣି ନାଗରୀ । ଇଂରେଜ ଚେଲଙ୍ଗି ଧ୍ୱନି ବଲୁର ।
ବର୍ଷଣୀ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଅରମ୍ଭ ଯେବେ । ଠାବେ ଠାବେ ସ୍ଥୂଳ ହୋଇଛି ଦେବେ
ଯେ । ନାନା ଦେଶ ଲୋକ ଠୁଳ ଯେ । ବଜାର ଦେଖିଲେ ବୋଟୀ ,
ଲୋକ ଯିବା ଅସିବା ଭହଲ ଯେ । ୧୪ ।

ବଜାରରେ ନାନା ରାସ୍ତା ହୋଇଛି । ଠାବେ ଠାବେ ଜଳ କଳ

କରିଛୁ । ଅତି ଅଚମ୍ଭିତ ଯେ କମଳକ । ବସ୍ତ୍ରେ ଶୋଭଇ ନଗର ଜଳ ଯେ । ଭୂର୍ଜକୁ କର ଉଠାଇ ଯେ । ଅଗ୍ନି ଲାଗିଲେ କୋଠା କାନ୍ଥରେ କ୍ଷଣକେ ବିଜ ଲିଭଇ ଯେ । ୧୫ ।

ଧନ୍ୟ ଯେ ପରଶୁନାଥ ମନ୍ଦିର । ଛତ୍ର କଟକ ଅତି ମନୋହର । ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଶାଳା ମୋତି ମାଣିକ୍ୟ ଙ୍କ ସ୍ୱ । ସୁନେଲି ରୁପିଲି ଦଶଇ ତୋରଣ ଯେ । ଅମୂଲ୍ୟ ରତନ ଭରା ଯେ । କେଉଁ ଦିନ ଅଛି ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଶିଳ୍ପି ସ୍ୱର୍ଗେ କାରିଗର ହେଲୁ ଯେ । । ୧୬

ଅଦ୍ଭୁତ ଦେଖିବା ଯୋଗଣ୍ଡ ମାନ । ନାଲି ହଳଦିଆ ବସନ୍ତ ସୂତ । ସଂସାର ଭିତରେ ଦେଖିବା ନାହିଁ । ସ୍ୱର୍ଗରୁ ବୈକୁଣ୍ଠ ଅଛି ଓହ୍ଲାଇ ଯେ । ଉପମା ନ ଘଟେ ମୋତେ ଯେ । ଧରଣୀ ସ୍ୱର୍ଗିକ ଅଳଙ୍କାରେ ଶୋଭ ମନକୁ ଯାଉଛି ପ୍ରଭେ ଯେ । ୧୭ ।

କନା ଦିଗଟେ ଯାଦୁଗର ସିଦ୍ଧ । ଛବି ବାନ୍ଧିମାନ ଦ୍ୱାରେ ଲଗିତ । ମଲ୍ଲ ଯନ୍ତ୍ର ହେବେ ସେଠାରେ ଲକ୍ଷେ । କଷ୍ଟିଲୁଗର ବୃହାନ୍ତ ଯନ୍ତ୍ରଲେଖ ଯେ । କର୍ତ୍ତନା କରିବ କେତେ ଯେ । ଜଳଦର ସ୍ଥଳଦର ବନଦର ଯେତେକ ରୂପର ଯେତେ ଯେ । ୧୮ ।

କଟକ ଭୋଜରୁ ଶୋଭ୍ର କଲାର । ପୁଷ୍ପୁଲି ଶିଅ କଲାର ଅକର । ବୈଠକଖାନା ତାହାରେ ଅଛଇ । ଶିଅଲକାରୁ ତ୍ରେମ ଶେଷ ହୋଇ ଯେ ସ୍ୱର୍ଗପୁରୀ ଦିଶେ ଯେ । ହାତୋଳାରୁ ଶିଅଲଦା କଦଳେ କଶ ମିଳେରେ ହେଟ ଯେ । ୧୯ ।

ଏହି ଏହି ହୋଇଁ ମୋଟର ଗାଡ଼ି । ଅନ୍ତରୁ ପ୍ରବେଶେ ଯାଉଛି ଭିଡ଼ । ବଧୂ ଅସ୍ଥାର ତେଣିକ ଯାଏ । ଷୋଡ଼ଶୋପଚାର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଦଣ୍ଡେ ଯେ ।

ରଙ୍ଗା ଘୋଡ଼ାଗାଡ଼ ଚଳେ ଯେ । ଠାଇଁ ଠାଇଁ ହୋଇ ହଜାର ହଜାର ବାଇସ୍କେଲ ଚଳେ ଅନେକ ଯେ । ୧୦ ॥

ଦୋକାନେ ଦୋକାନେ ଲେମ୍ପଟି ସଜା । ଦେଖି କେ ବୋଲଇ ହେମ୍ପବଷ୍ଟା । କଷ୍ଟିଲ୍‌ଠାରେ କଳ ମୋଡ଼ ଦବ । ଅମିଷ୍ଟକେ ସ୍ନାନ କରଣ ଯାଏ ଯେ । ଖାଇଗାନା ଝିକା ସୁଖ ଯେ । ଉଷସୁ ପାଇପି ରକ୍ଷ ଥାଣି ଜେଲେ ପାଣି ପଡ଼େ ଝର ଝର ଯେ । ୧୧ ॥

ନାନା ଦେଶୀୟ ଖାଉଣା ବାଜଣା । ଇଙ୍ଗ୍ରଜ ଖାଉଣୀ ହୋଇବ ଜଣା । ହିନ୍ଦୁ ଜାତି ପେଟରେ ଦେଖିବ । ଉନ୍ନ ସଭ୍ୟ ଯେ ନିନ୍ଦା କରିବ ଯେ । ଅନେକ ମିଷ୍ଟିଜ ଘର ଯେ । ଖୋରଶା କଣ୍ଟାଲି ମାରୁଅଛି ମିଛ ଜଗନ୍ତ ଭଲ ଭଣ୍ଡର ଯେ । ୧୨ ॥

ସ୍କୁଲପରି ବଡ଼ ଭାର ଅଫିସି । ସାସ୍ତ୍ରୀ-ଶୁଭ କଥା ଶୁଣିବ ବସି । ମୁନସି କଚାରେ ହିଂସା କାସନ । ଦେଖି ଲୁଣିଯାଏ ଦେହ ନୟନ ଯେ । ରାଜା କଚାରକୁ ଦେଖ ଯେ । ହଜାରେ ଫଉଜା ଯେ କଚାର ଜପଇ କହିଲି ମୁଁ ଠିକ ଠିକ ଯେ । ୧୩ ॥

ଉଢ଼ୁଅ କଚାରୁ ହେମ ନାହିଁ । ଚମ୍ପାଭଳା ସ୍ତମ୍ଭ ତା ପାଶେ ଥାଇଁ । ଭାଙ୍ଗଭଙ୍ଗା ଦେଖ ଅଛଇ । ମଲ୍ଲ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କୁ କାନ୍ଦ୍ର କଥାଇଁ ଯେ । ଅନୁନ୍ତରୀ ଖାଏ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯେ । ଭାନ୍ତର ବାବୁଙ୍କ ହଜାର ହଜାର ମାସକୁ ବେତନ ଲଙ୍କା ଯେ । ୧୪ ।

ଜେନେରଲ ଭବନ ଗାଁରେ କଚାର । ସ୍କୁଲରି ବସା ଯେ ମାରନ୍ତି ଯାଇଁ । ତା ପାଶେ ନନ୍ଦାଶିରଜା କଚାର । ଓଡ଼ିଶାବାସୀ ଯେ ଥାନ୍ତି

ଅପାର ସେ । ଉତ୍କଳ ହେତୁକୁ ଲୁଚ ସେ । ବଙ୍ଗଦେଶ ମଧ୍ୟେ ଶୋଭ ପାଇ ଅଛି ଉତ୍କଳର ଗୌରବ ସେ । ୨୫ ॥

ତେମନ୍ତ ଖୋର୍ଦ୍ଧାର ରାଜନ ସିଂହ । ଉତ୍କଳର ସ୍ଥାପନା ଦେଖିବ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମଣିଲାଲ ମହାଶୟ । ମାଲିକ ଅଟନ୍ତି ଏହି ସ୍ଥାପନା ସେ । ଲେଖକ ସେଣ୍ଟି ପୁରୁଷ ସେ । ତାହାଙ୍କ ବୋଲକର ନକହଦେ କେହି ଉତ୍କଳେ ଯାହା ରଚନ ସେ । ୨୬ ।

ସୁଖ ହୋଇଗଲେ ସାଢ଼େ ଦଶଟା । ବଜାର ସନ୍ନିର ବାଜରେ ଘଣ୍ଟା । ତା ପରେ ମଇଲାଗାଡ଼ି ବୁଲଇ । ପାଞ୍ଚଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଘଟା ଚଳଇ ସେ । ମେଦ୍ରପୁର ବଳ୍ପ ଛଟା ସେ । ଅନ୍ୟଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି କେଉଁଠା କହିବ ତାଙ୍କର ଅଛଇ ତୋଟା ସେ । ୨୭ ॥

କାଳୀଘାଟର ମହିମା ଅପାର । ଯେଉଁଠାରେ ଦେଖିବ ବ୍ରାହ୍ମଣ ମେଳ । ଘାଟେ ଘାଟେ ବହୁ ଭକ୍ଷଣ ଥାନ୍ତି । ଚନ୍ଦନ ତୁଳସୀ ଧର୍ମୀଙ୍କ ହାତନ୍ତି ସେ । ପଇସା ଟିକେ ତାଙ୍କର ସେ । ମଙ୍ଗଳ କଲ୍ୟାଣେ ବୋଲୁଥାନ୍ତି ଭଜେ ଯଉ ମୁକ୍ତି ଲଭେ ନର ସେ । ୨୮ ।

ମହାମାୟୀ ଦୁର୍ଗା ସେ ସିଦ୍ଧକାଳୀ । ହର୍ତ୍ତେ ପଢ଼ଇ ଲକ୍ଷେ ଛାଗ ବଳି । ପର୍ବୋର ଅମୂଲ୍ୟ ପଇସା ଦୁଇ । ଲହୁ ଲଡ଼ି ଦେବ ବାଉ ଉଡ଼ଇ ସେ । ଅଛି କଷ୍ଟରେ ବର୍ଣ୍ଣନ ସେ । ଯାହାକୁ ସେ ମାତା ସୁବଶ୍ୟ କରନ୍ତି ଏଥିରେ ସେ ବଳ୍ପ ଭଜ ସେ । ୨୯ ॥

ଜଗନ୍ନାଥ ଘାଟ ଲବାଇ ପୁର । ତା ପାଖେ ଦେଖିବ ତସୁ ବଜାର । ଚିଲ୍ପା ବଜାର ଦେଖିବ ପଛି । ଯାଥା ବଜାରରେ ମିଳଇ ଆସି ସେ । ବନ୍ଧିବ ବଡ଼ା ବଜାର ସେ । ଭଲ ଅଭର୍ଦ୍ଦୀ ଯବଂପି ଲୁଲବ ହେମ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଧର ସେ । ୩୦ ।

ଧର୍ମତଳା ବହୁ ବଜାର ପାଶେ । କଲେଜଷ୍ଟ୍ରୀଟ ତା ପାଶେ ବସେ ।
ଗୋଟଲ ଓଗା ଡାଗାଘରେ ଅଛି । କର୍ଣ୍ଣୱାଲିଷ୍ଟ୍ରୀଟ ଟ୍ରେମ ଯାଉଛି ଯେ ।
ବହୁ ଆଲୟ ବହୁତ ଯେ । ଡାଲହାଉସୀରୁ ଏକଚାଲିରୁ ଷଡ଼ାନ୍ତ ଶିରୋଦଣ୍ଡ
ପାଟ ନେଉ ଯେ । ୩୧ ।

ଟ୍ରେମ ଛାଡି ଟ୍ରେମ ଯାଉଛି ବେଗ । ମାଧବାବୁଙ୍କର ବଜାର ଠିକ ।
ବଂଶାର ଘଡା ଶିମିଳୀ ବହୁ । ମୁଡଅ-ଇଷ୍ଟ୍ରିଟ ତା ପାଶେ ଥାଇ
ଯେ । ତା ପାଶେ ହାଙ୍ଗବାଗନା ଯେ । କାରଖାନା ଦେଖି ଆଖି ଯାଏଁଲାଗି
ବହୁତ ମଇଦା ଚୂନା ଯେ । ୩୨ ।

ବଡ଼ନଷ୍ଟ୍ରୀଟ ସୁନ୍ଦର ଅପାର । ତା ନିକଟେ ଅଛି ଶ୍ୟାମ ବଜାର ।
ଶୋଭା ବଜାର ତା ପାଶରେ ଅଛି । ବାଗ ବଜାରକୁ ବାଟ ପଡ଼ିଛି ଯେ ।
ରସଗୋଲା ଖାଅ କିଣି ଯେ । ବସୁରେ ବଧାତା ଏ କଳିଯୁଗରେ ଅମୃତ
ରଖିଛି ଆଣି ଯେ । ୩୩ ॥

କାଶିପୁରୁ ଟ୍ରେମ ହୋଇଛି ଶେଷ । ଆଲମ ବଜାର ଅଛି ତା ପାଶ ।
ମେଢ଼ୁଆ ଜାତିଙ୍କ ଦେଖିବ ମେଳ । ଅତି ସରସ ସେ ଧନଆ ଜଲ ଯେ ।
ଓଡ଼ିଆ ସର୍ଦ୍ଦାର ଇନ୍ତ ଯେ । ବୃନ୍ଦା ଜେ ଜାହାର ଦଶ ଜାର ଟଙ୍କା
ପାଉଛି ତାରୁ ନିଅନ୍ତି ଯେ । ୩୪ ।

ତା ପାଶେ ଦେଖିବ କମାର ହାଟି । ଚଟକଲମାନ ଦେଖିବ ସେଠି ।
ସସ୍ତ ସସ୍ତ ଲୋକେ ଖଟନ୍ତି ଅଧି । ସୁଙ୍ଗ କାରଖାରେ ବାଜେ ବଂଇଶି ଯେ
କଳ ବୁଏ କାରଖାନା ଯେ । ଉଲଟ ଉର୍ଦ୍ଧରେ ରେଲକଳ ବେଗ
କିଭଳି ଯିବା ମନା ଯେ । ୩୫ ।

ସଂସାରେ ପଦାର୍ଥ ଉତ୍ପତ୍ତି ଯେତେ । କଳ କାରଖାନା ଅଛଇ ତେତେ

ଝଙ୍କା ଜଳ ଅଛି ହାତେ ଭୋକା ଖାଇ । ଖାଦ୍ୟ ଖାଇଲେ ଜରେ ଏକେଇ ଯେ
ନ ମାନ ଉଦରେ ସିଦ୍ଧ ଯେ । କଳ୍ପିତ ଝଙ୍କା ଯେ ଯୋଉମାନ ଜେଉ
ଲମାସ୍ତ ସଜା ଖାଇବ ଯେ । ୩୬ ।

ସଂସାରରେ ଯେତେ ଲଢ଼ୁଁ ହୋଇଛି । ସବୁ ଛାପାଖାନା ସହରେ ଅଛି
ଅଫିସ କଚେରି ଜହାଜ କେତେ । ଅଦାଲତ ହାଇକୋଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ।
ଯେ । ଶାନ୍ତି ଠାକୁ ଜଲଟରୀ ଯେ । ଧର୍ମ ଅବତାର ବସିଛ ଜରନ୍ତୁ
ସମ୍ରାଟଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ପାଳି ଯେ । ୩୭ ।

ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ମଣ୍ଡଳରେ ଯେତେ ପଦାର୍ଥ । କଲିକତାରେ ଯେ ସକଳ ପ୍ରାପ୍ତ ।
ପିତା ମାତା ଏକା ମିଳିବେ ନାହିଁ । ସ୍ତ୍ରୀରେ ଜେଏସ ଦଶ ଲଭଇ
ଯେ । ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ସରକାର ଯେ । ଯାହାଙ୍କର ରାଜଧାନୀ ଏ ସହର
ତାଙ୍କୁ ମୋର ନମସ୍କାର ଯେ । ୩୮

ଶ୍ରୀଲ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀ ଦସ୍ତଖତର । ସମ୍ରାଟ ସ୍ୱୟଂ ଶ୍ରୀ ଭାରତେଶ୍ୱର ।
ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ରାଜା ଯାଙ୍କୁ କରନ୍ତି ପୂଜା । ଆମ୍ଭେମାନେ ଯାହାଙ୍କର ପରଜା ଯେ ।
ତାଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ ଲୋଡ଼ ଯେ । କହିଲ ପ୍ରକାରେ କଲିକତା ଗାଁଠି ଦ୍ୱିଜ
ମଧୁକଲ୍ପ ଶେଷ ଯେ । ୩୯ ।

ସମାପ୍ତ ।

